

6741E/4

Γ.Ε.Σ.Υ.Π.Ε.	
ΤΜΗΜΑ	11
ΦΑΚΕΛΟΣ	6741E/4
ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΣ	22
	54

Είδη των εν λόγω Ελληνοφρονιτών
Επιχειρήσεων από

Φ.Υ

Γ.Ε.Σ.
-6 OCT. 1942

Περί των εν Κρήτη Ελληνογερμανικών
(Από 20 Μαΐου μέχρι 29 του αυτού μηνός 1941)

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ ΕΡΓΩΝ
ΑΡΙΘ. ΠΡΩΤ. ΚΟΙΝ. / /
Ε.Π. / /
Α.Π. 3699/15
ΕΛΗΦΘΗ ΤΗ 6 OCT 1942

Ο υποφαινόμενος Συν/χος Πεζικού Γθπαρης Παύλος εγκατέλειψεν Αθήνας όταν οι Γερμανοί είχαν φθάσει στα προύρα της και αφίχθη εις Κρήτην τας τελευταίας ημέρας του Απριλίου του ετους (1941). Εις Χανιά ανεκλήθη εις την ενεργόσων υπηρεσίαν του Ελληνικού Στρατού.

Διά την άμυνα της Κρήτης είχαν ανακληθή ταυτοχρόνως οι Συν/χοι Εμμανουήλ Τζανακάκης, Διναρδάκης, Καφάτος και Αχιλλεύς Σκουλας και πολλοί άλλοι άνθρωποι και κατώτεροι αξιωματικοί, κατεβλήθη ο'ε μία συνδυασμένη και οραστήρια ενέργεια προς ανασυγκροτήσιν Στρατού κα'ι οργανώσιν πολιτοφυλακής εν Κρήτη.

Ενδεκα τάγματα ήσαν έτοιμα από τοδς στρατιάς τοδς διαφυγόντας με διάφορα πλοία από μικροδς λιμ'νας και άκρογιάλια της Πελοποννήσου και έν γένει της Παλαιάς Ελλάδος και από τοδς με άναρρωτικήν άδειαν Κρήτας τραυματίας τοδς Αλβανικού μετώμου.

Εις έμέ αντέστη ή οργάνωσις της πολιτοφυλακής εις τόν Νομόν Χανίων λόγω όμως της μεγάλης έλλείψεως μέσων συγκοινωνίας άπεδέχθη την οργάνωσιν της πολιτοφυλακής εις τας επαρχίας Αποκορώνου και Σφακίων με βοήθοδς τοδς Εφέδρουδς Ανθ/γοδς Μανούσου Δικονιμάκη, Ιωάννην Γουπαράκη, Εμ. Γουπαράκη και Βασίλειον Πικιλάκη. Τέλοδς υπέδειξε τόν Ταγ/χην Σουδακήν Χαράλ. από την οργάνωσιν πολιτοφυλακής εις Σέλιων όστις και ανεχώρησεν, οίδ τόν ά'υτόν σκοπόν υπέδειξε τοδς Εφέδρουδς Ταγ/χος Γεωρ. Μπολάνη, Εμ. Νικολόδη και τοδς Λοχαγόδς Μάντακα Μινωκ και Γερογιάννη Σπυρ. οίδ την επαρχία Κυδωνίας. Διά την επαρχία Κισσάμου υπέδειξε τον Λοχαγόν Ντιγγριντήν. Προς τόν σκοπόν άσπών μ'ας έχορηγήθησαν 5. Πορείας.

1
Νά
δότη
ώ
κ.ψ.α
α.ν.

Μεγάλαί δυσκολίαί συνητήθησαν εις την εξέδρεσιν των έναγκαλιούτων όπλων και το'υτο διότι οι πλείστοι των στρατιωτών των καπελθόντων εκ Παλαιάς Ελλάδος ούν έφερον μεδ' έσυτών κα'ι έχον τόν όπλισμόν των, οι δέ εθρισκόμενοι εις Κρήτην ήσαν κλημελλόδς όπλισμένοι.

Η Αγγλική Στρατιωτική Διοικήσις μ'ας έχορήγησεν 5000 όπλων, αριθμόν ανεπαρκή έν σχέσει μετόν αριθμόν των στρατιωτών μεγαλυτέρα δε ανεπαρκεία υπήρχεν εις πυρομαχικά. έν τήμεταξή διαταγή: "πρός οργάνωσιν του Στρατού και της πολιτοφυλακής είχον εκδοθη" επισυναπτω άντιγράφον της πρώτης έκδοσείσε διαταγής καθόδς έπισης καί το'υ ε. Πορείας μου.

Γ.Ε.Σ.Υ.Π.Ε.
ΤΙΜΗΜΑ
ΠΡΩΤΗ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ
ΕΠΙΤΕΛ. ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΙΤΩΝ
ΤΑΞΙΝΟΜ-Σ Σ
13 814

ΠΡΩΤΗ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ
ΕΠΙΤΕΛ. ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΙΤΩΝ
ΔΙΑΤΑΓΗ
Αριθ. Πρωτ. ΑΠ. 4

(Εις έκτέλεσιν της όπωρ' αριθ. Δ.Π. 21/5/5/41 Διαταγής Υπουργείου Στρατιωτικών περί συγκροτήσεως πολιτοφυλακών εντέλλομαι τό κάτωθι.)

1.- ΣΤΡΑΤΟΛΟΓΙΑ

- α) Οι στρατολογηθησόμενοι θεδρεδς θα συγκροτήσωσι Λόχουδς εκ τεσσάρων διμοιριών των τριών δμάδων μάχης έκάστη.
- β) Εκπαιθευσις στοχειώδεις κατά τας έορτάδς προπάντοδς περιστρεφόμενη εις άσκήσειδς μάχης. Κατά τας λοιπάδς ημέραδς οι κλιτοφύλακεδς θα ασχολούνται εις τ'α έργα των.-

2.- ΑΠΟΣΤΟΛΗ.-

Απόκρουσις αλεξιπρωσίτων, ενίσχυσις των τμημάτων του Στρατού προς απόκρουσιν απόδρεων έχθρου, παρακολούθησις των όπλοφών στογγείων από πολ'υτάδς ελαστωίμων άνδρών.

ΑΙ κατά τόπους Αρχαί της Χερσουλαικής να παράσχουσιν εις τους
 διά την στρατολογίαν των πολιτοφυλάκων δρισθέντας αξιωματικούς
 να μέσσω προς καχυτέραν εκτέλεσιν αυτής αναθεθείσας αυτοίς εντολής
 1η Στρατιωτική Διοίκηση,
 Π. Γαγάρας
 Υποστράτηγος

Χανία τῆ 16ῃ Μαΐου 1941

Διά τὴν ἀκρῖβειαν
 τῶ
 III Ἐπιτελ. Γραφείου

1η Στρατιωτική Διοίκησης

ἑθλον Πορείας

Διά τὸν Ταγ/χὴν Πεζικοῦ Γόλιερην Παυλον ἀπερχόμενον
 εἰς ἐπαρχίαν Ἀποκορώνου καὶ Σφακίων δι' εκτέλεσιν ὀπηρεσίας
 καθ' ὅτιν τῆς ὁπ' αριθ. Α Π 21 Δ/γης Ὑπουργείου Στρατιωτικῶν

Ἡμέρα ἀναχωρήσεως
 ἀφίξεως

Παρακαλοῦνται ὅθεν κλπ.

Χανία τῆ 17 Μαΐου 1941

Διοικήτης
 τῆς 1ης Στρατ. Διοικήσεως
 ΓΑΓΑΡΑΣ
 Ὑποστράτηγος

Ἡ συγκρότησις τοῦ Στρατοῦ διὰ τὴν ἐμὴνα τῆς Κρήτης ἐπρο-
 χᾶμεν βραβύτατα διὰ πολλοὺς λόγους, ὁ κυριώτερος τῶν ὁποίων ἦτο
 ἡ παντοειδής ἐλλείψις πολεμικοῦ ὄπλου.

Τὴν 20ην Μαΐου ἐνφ' ἐδρισκόμην εἰς Χαν'ιά ἤρχισαν σφοδρῶς
 βομβαρδισμοὶ τῆς πόλεως καὶ τῶν προαστείων αὐτῆς, κατὰ ὅραν θῆν
 πρῶτὴν ἤρξατο ἡ ρίψις τῶν ἀλεξιπτωτιστῶν εἰς διάφορα σημεῖα.

Μολονδὶ ἐγὼ εἶχον λάβει ἐντολὴν νὰ ὀργανώσω τὴν πολιτο-
 φυλακὴν εἰς τὸν Νομόν Χανίων ὅταν εἶδα νὰ πίπτουν ἀλεξιπτωτιστᾶι
 ἠσθασθῆν τὴν ψυχὴν μου ἐξεγερμένην καὶ ἐσπεύσα ἀθοορμήτως εἰς
 τὸν Στρατηγὸν Τζανακάκη τότε Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν καὶ ἐζή-
 τησα νὰ μοῦ δοθῆ ἕνα τμήμα Στρατοῦ, οὐστὼς δὲμας οὐδεμία μόνος
 οὐθεὶμος ὤπλησεν ἀλλὰ τοῦτο οὐν με ἀπεθάρρυνεν. Ὁ Κύριος
 Ὑπουργὸς μοῦ εἶπεν, κάμε ὅτι σὺνασαι.

Ἄν ἐχῶσα καιρὸ, ἐντός τριῶν ὡρῶν κατ' ὀρθωσα ἀπ' ὅλα τὰ
 καταφυγία τῶν Χανίων, νὰ συγκεντρώσω τοὺς πλέον ἐμπυχωμένους στρατιω-
 τὰς καὶ πολίτας, κατωτέρους Ἀξ/κοὺς καὶ Ὑπαξ/κοὺς καὶ νὰ σχηματί-
 σω ἕνα ἀποσπασμα παρ' ὅλον οὐ τὸν ἄγριον βομβαρδισμόν καὶ τὴν προ-
 χὴν τῶν σφαιρῶν τῶν Γερμανικῶν ἀεροπλάνων, ἐξερχόμεον τῆς πόλεως
 τῶν Χανίων με ἄνδρας ἀποφασισμένους νὰ ἀντιμετωπίσουν πάντα κινδύ-
 νον, καθ' ὅτι οἱ σκεπτόμενοι τὴν ζωὴν των οὐν με ἠκολούθησαν.

Ἄποσπασμα τῶν Χανίων
 Ἐξῶθεν τῶν Χανίων ἠνωθῆσαν με τὸ ἀποσπασμᾶ μου διὰ Γλαρ.
 Χοϊκουανιδῆ Κριτῶν καὶ Ἀντωνιαδῆ Δημητρίος μετ' ὀλιγων στρατιωτῶν
 καθ' ὅδον συνήτησα ἀρκετοὺς Κρητὰς χωρικοὺς οἱ ὅποιοι ἠνωθῆσαν
 με τὸ ἀποσπασμᾶ μου. Μολοντοὶ δ' ὀπλισμοῦ των ἀπετελεῖτο ἀπο' ἀπῆρ
 χαιώμενα ὄπλα ἠἀπόφασίς των νὰ συντριψοῦν τὸν ἐχθρον ἐσυμπληρωσε τὰς
 ἐλλείψεις των.

εμβαδίζαμε μέ κατεθυσιν τὸ μέρος ποὺ εἶχαν πέσει οἱ ἀλεξιπτωτιστὰ διασχιζόντες τὸν κάμπον τῆς Πελεκαινίνας οὗπου εὗρισκοντο Ἀγγλικά στρατεύματα, δι' ἐνὸς διερχομένης κατάρθωσα νὰ συνονηθῶ καὶ νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ παρακλησίς μου τῆς ἀλλαγῆς τῶν ὄπλων τῶν πολιτῶν ἄτινα ἦσαν ὡς προάνεφερα πεπαιωμένα, τόπου Γκρά ἢ Μαρτίνι, δι' Ἰταλικῶν εὗρισκομένων ὡς λάφυρα πολέμου εἰς χεῖρας τῶν Ἀγγλων. Οἱ Ἀγγλοι μὰς ἐχορήγησαν καὶ συσίτιον 2 ἡμερῶν καὶ μοῦ ὕπεσχεθησαν ὅτι ἡ ἐπιμελητεία τὸν θά ἀνελάμβανε εἰς τὸ ἐξῆς τὴν τροφοδοσίαν μας.

Ἐκείθεν κατευθύνθημεν πρὸς τὴν σχηματιζομένην γραμμὴν μάχης ὑπὸ τῶν Ἀγγλων.

Οἱ Ἀγγλοι Λοχαγοὶ Πιήτζ καὶ Ντόναλτσον ἤξισαν τὴν παραμονὴν τοῦ ἀποσπάσματος μου εἰς τὰς Ἀγγλικὰς γραμμὰς καθ' ὅσον ἐφοβούντο πτώσιν ἀλεξιπτωτιστῶν ἐπὶ τῶν γραμμῶν ὡς κατεῖχον. τὸ ἀποσπάσμα ὄθεν διεχυκτέρευο ἐν ἐκεῖ τὴν νύκτα τῆς 21ης τοῦ μηνός.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἡ μάχη ἐμαίνετο, τὰ πρῶτα τμήματα τῶν Γερμανῶν ἀλεξιπτωτιστῶν εἶχον πέσει εἰς τὸ Μάλεμε, ἔφθασον δὲ μέχρι τῶν ὄψωμάτων τοῦ Γαλατά.

τὰ Ἀγγλικά καὶ τὰ Ἑλληνικά τμήματα τὰ εὐρισκόμενα εἰς ἐκεῖνην τὴν πλευρὰν ~~ἠγωνισθησαν ἠρωτικά~~ ἠγωνίσθησαν ἠρωτικά, πολὺ δὲν ἠμπίδισεν τοὺς Γερμανοὺς νὰ συνεχίσουν τὸν ἀγῶνα ρίπτοντας μετὰ συνεχῶς καὶ νέους ἀλεξιπτωτιστάς. Τὴν ἴδιαν ἄραν ὁ ἀγῶν ἐξηκολούτη μέχρι τῶν ὄψωμάτων τοῦ Γαλατά. Οἱ Γερμανοὶ ἐνταῦθα κατάρθωσαν νὰ καταλάβουν τὸ νεκροταφεῖον τοῦ χωρίου τὸ ὁποῖον μολονδτι ἡ σφεατηγική του θέσις καὶ τὸ περοτοίχισμα ἐποτότὸ καθίστον δχυρωμένην τοποθεσίαν ἐντότοις τὸν Ἑλληνικὸν τάγμα τὸ ὑπὸ τὸν Ταγματάρχην Γρηγόριον κατάρθωσε διὰ κεραυνοβόλου ἐπιθέσεως ἐναντίον τῶν Γερμανῶν νὰ τοὺς σαρώσῃ καὶ νὰ τοὺς ἐκδιώξῃ τοῦ νεκροταφείου εἰς τὸ μικρὸν χρονικὸν διάστημα τῶν 2 ἡρῶν. Εἰς τὴν ἐκδιώξιν τῶν Γερμανῶν ἐκ τῶν ἀμπελῶνων καὶ τῶν διαφόρων θέσεων τὰς ὁποίας εἶχον καταλάβει καὶ εἶχον ὀχυρώσει οὗτοι, συνέπραξαν μετὰ τὸν Ἑλληνικὸν τάγμα καὶ Ἀγγλικά τμήματα ἠρωτικῶν καὶ ἀπὸ ἀγωνισθέντων.

Πρέπει δὲ νὰ ἐκτιμηθῇ θεδντος καὶ ἡ συμβολὴ τῶν Κρητῶν χωρικῶν ὑπὸ τὸν Λοχαγὸν Γερογιάννην, οἵτινες ἔσπευδον εἰς τὰ σημεῖα τῆς μάχης μετὰ ἰσχύος καὶ ὀρμὴν ἀκατάσχετον ἥτις ἐξέπληξεν καὶ ἐπέσπειρεν τὸν θαυμασμὸν καὶ ἀπὸ τῶν Ἀγγλων, οἵτινες τοὺς εἶδον ἐκ τοῦ πλοῦσιον μαχομένου. Καθ' ἄλλην τὴν 20ην καὶ 21ην τοῦ μηνός κατὰ τὰ Ἑλληνικά καὶ Ἀγγλικά ταῦτα τμήματα ἐφέροντο νικηφόρα πρὸς τὰ κῆματα τῶν ἀεροπλάνων τὰ ὁποῖα ἐβομβάρδιζαν καὶ ἐπολυβόλουν συνεχῶς ἐκ χαμηλοῦ ὄψους.

Τὴν 22αν λόγῳ τοῦ ὅτι αἱ δυνάμεις τῶν Γερμανῶν εἶχον ἐνισχυθεῖ ἐπιρῶς καὶ συνετεία τῆς ἀενάου συμμετοχῆς τῆς ἀεροπορίας τῶν ἐγγένων τὸ παράδειγμα τοῦ ἠρωτισμοῦ εἰς τοὺς στρατιώτας τοῦ εἶχεν πέσει νεκρὸς διὰ τῆς ἐκ τῶν ἐχθρικῶν σφαιρῶν καθὼς καὶ ὁ Διοικητὴς τῆς πολυβολαρχίας καὶ πλέον τῶν 170 ὄψωκῶν καὶ στρατιωτῶν τοῦ ταγματος, ἐν ἴσει δὲ ἀναλώσει νεκροὶ ἐκ τῶν Ἀγγλων καὶ τῶν χωρικῶν ἕνεκα τοῦτου τὰ Ἑλληνικά τμήματα μετὰ τῶν Ἀγγλικῶν ἠγωνίσθησαν νὰ ἀποσυρθοῦν ἀπὸ τινὰς θέσεις καὶ νὰ ὀχυρωθοῦν γύρω ἀπὸ τὸ χωρίον Γαλατὰ εἰς τὸ ὁποῖον ἐδόθη πικρὰ μάχη καὶ κατεστράφη τελείως, ἐπάνω δὲ στα ερείπια τοῦ ἐσυνεχίσθη μετὰ πείσμα ἡ μάχη.

Ὡς καταφαίνεται αἱ ἀπώλειαι τῶν Ἑλληνο-αγγλικῶν στρατιωτικῶν τμημάτων καὶ τῶν χωρικῶν δὲν ἦσαν μικραὶ ἀλλ' αἱ ἀπώλειαι τῶν Γερμανῶν ἦσαν μεγαλειότεραι κατὰ πολὺ ἀφοῦ οὗτοι ἔχασαν περὶ τοὺς 800 ἄνδρας.

Οἱ Ἀγγλοι ἀέκοι οἱ εὗρισκόμενοι εἰς τὴν ἀριστερὰν πλευρὰν πλοῦσιον μας παρακολούθουν δὲ τὰ διαδραματιζόμενα ἐπὶ τῶν ὄψωμάτων διὰ τῶν διοπτρῶν θαυμάζοντες τὴν ἐπιδεικνυομένην ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἀνδρείαν κατὰ τὴν φονικωτάτην αὐτὴν μάχην ἥτις διήρκεσεν δύο ὁλοκλήρους ἡμέρας.

Ἀπὸ τὴν προκεχώρημένην γραμμὴν τῶν Ἀγγλων ἐβλέπαμεν καὶ ἀκούσαμεν τὴν μάχην τὴν διεξαγομένην εἰς Γαλατὰ, οἱ δὲ ἄνδρες τοῦ ἀποσπάσματος μου ἐγαλβανίζοντο καὶ ἀνυπομονοῦσαν νὰ πέσουν καὶ αὐτοὶ ἐναντίον τοῦ ἐχθροῦ μετὰ ἰσχύος ἀποφασισμένων ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι βλέπουν τὸν τὸρρανον νὰ καταπατῇ τὸν οἶκον τῶν καὶ νὰ καταργῇ τὴν ἐλευθερίαν τῶν, ἕνεκα τοῦτου ἐξήτησα ἀπο τοὺς Ἀγγλους ἐπιμόνωσ νὰ δεχθοῦν νὰ ἐξελεθῶμεν τῶν